

kniha mormonova

**výběr z textu s komentářem a vysvětlivkami
poznámky jana riessová
předmluva phyllis tickleová**

knihá mormonová

Výběr z textu s komentářem a vysvětlivkami

jana riessová

Předmluva Phyllis Tickleová

Kniha Mormonova

Výběr z textu s komentářem a vysvětlivkami
Poznámky Jana Riessová Předmluva Phyllis Tickleová

Výběr z textu s komentářem a vysvětlivky Jana Riessová

Předmluva Phyllis Tickleová

The Book of Mormon: Selections Annotated & Explained Přeložila
Monika Kittová

Translation, annotation, and introductory material © 2005 by Jana
Riess

Translation © Monika Kittová, 2013 Foreword © 2005 by Phyllis
Tickle

ISBN 978-80-7511-155-5

Z anglického originálu

The Book of Mormon: Selections Annotated & Explained

vydaného nakladatelstvím SkyLight Paths Publishing,

Woodstock v roce 2005

přeložila Monika Kittová

Redakce Tereza Houšková

Obálka a grafická úprava Luboš Drtina

E-kniha purehtml.cz

Vydalo nakladatelství & vydavatelství Volvox Globator

Štítného 17, 130 00 Praha 3

www.volvox.cz

jako 8. svazek edice Religio,

celkově jako 998. publikaci

Vydání první

Praha 2013

Adresa knihkupectví

VOLVOX GLOBATOR:

Štítného 16, 130 00

Praha 3-Žižkov

PŘEDMLUVA

Nevím, zda je Kniha Mormonova pravdivá, nebo ne; a odpověď na tuto otázku ani není příliš podstatná. Důležitá je skutečnost, že se Kniha Mormonova řadí ke svatým textům.

V abrahamovské víře, k níž patří i mormonismus, se určitý text může stát svatým textem dvojitým způsobem. Buďto vznikne na základě přímého Božího zjevení, vnuknutí, tedy diktuje a píše ho sám Bůh, nebo mohou lidé věřit, že tak vznikl. V obou případech je výsledek tentýž a nezbytnou součástí je víra. Víra v nás představuje mocnou sílu. Utváří nás, a my se stáváme tím, co je ona; předmět a jeho reflexe pak splývají.

Byly bezpochyby časy – v méně globalizovaném a zalidněném, informacemi méně nasyceném světě – kdy víru dvanácti milionů lidských bytostí mohl další milion považovat za málo významnou nebo zcela nevýznamnou. Doba takové arogance je však dávno pryč... nebo kéž by byla. Celek ovlivňují jednotlivci i skupiny lidí. Jsme v úhrnu to, čemu věříme, i to, čemu věří naši bližní; a v míru a náklonnosti se můžeme vzájemně poznávat pouze tehdy, když víme, k čemu který celek lne jako ke svému zakladatelskému textu, a respektujeme to.

Jana Riessová je žena, která v dospělosti konvertovala k mormonismu. Jako konvertitka, která je rovněž vzdělaná vědkyně, je již více než deset let srozumitelnou a věrohodnou vykladačkou své víry a tradic. Přesto v knize, kterou držíte v ruce – velice náročné a obnášející velké riziko přílišného zestručnění svatých písem -, Riessová dokonce ještě překonala svou dřívější práci a dosáhla jakéhosi vrcholu pro sebe, pro mormonismus i pro ekumenismus. Ještě cennější ovšem je, že kdyby tyto stránky neobsahovaly velmi užitečný, laskavý a zasvěcený doprovod Jany Riessové, čtenář by se při četbě nedokázal dostat moc daleko.

Je téměř otřepaným faktem, že pro nováčka či nekon-vertitu jsou všechny svaté texty zpočátku obtížné a málo srozumitelné, a obtížnost úkolu se prudce zvyšuje, jestliže jde o narativní text. V posvátných narativních textech se neznámými krajinami procházejí neznámé postavy s podivnými a často takřka nevyslovitelnými jmény a na cestě se setkávají s paranormálními nebo nebeskými či polobožskými bytostmi, a dokonce mají občas co do činění i se samotným božstvem. Kniha Mormonova není v tomto směru mezi jinými svatými písmi výjimkou, má však dvě zvláštnosti, které ji od jiných textů podobného druhu odlišují.

Za prvé, Kniha Mormonova obsahuje na rozdíl od mnoha jiných písem větší podíl narativních textů než didakticismu. Je určitě svižnější, úsečnější, explicitnější než většina ostatních. Ještě podstatnější je ale to, že američtí čtenáři, zvláště pak židé a křesťané-nemormonové, v Knize Mormonově najdou věci povědomé, které jsou už už s to uchopit, ale pak jim zase uniknou. Velká část ze základního příběhu mormonismu se odehrává na amerických kontinentech. Američané většinou nejsou zvyklí na to, že by dějištěm posvátného příběhu byla západní polokoule, a tak vnímají jeho zeměpisnou blízkost jako sice poutavou, ale zároveň zneklidňující. Potom je tu samozřejmě pohled na svět a posvátná historie, které se podobají žido-křesťanské tradici, ale nejsou s ní totožné. Je tu Eva, jejíž činy jsou lidstvu ku prospěchu, protože nás vyvedly z Ráje do Života, takže jsme konečně mohli konat, být a umírat. Je zde útěk z Jeruzaléma, který předcházel jinému útěku, jež známe jako babylonské zajetí a jímž se vyvolení Izraele zachránili v Americe, a nikoli na Středním východě. Jsou zde ságy, které představují paralely k Tóře, a poté se odklánějí k příběhům králů se známými jmény, jako král Benjamin, o němž se domníváme, že ho určitě známe, a přesto musíme uznat, že tomu tak není.

A tak to pokračuje dál, ovšem Jana Riessová nám pomáhá svými komentáři. Buďme za to vděční, protože jen když máme štěstí a narazíme na srozumitelnou pasáž, která nás přivádí k samé podstatě víry, máme nějakou šanci, že přes závoje doktríny pronikneme k jádru

naděje, že víra je pro nás pro všechny, a to bez ohledu na konkrétní společenství.

ÚVOD

Poprvé jsem se s Knihou Mormonovou doopravdy setkala v létě roku 1991, kdy jsem měla krátce po promoci a trávila léto s několika přáteli ve Vermontu. Jen tak z rozmaru jsem se vydala na jednodenní výlet do Sharonu, do místa, kde se narodil zakladatel církve svatých posledních dnů Joseph Smith ml. Nebyla jsem mormonka a ani jsem neměla zájem se jí stát, ale protože jsem předtím psala ročníkovou práci o Svatých Ježíše Krista posledních dnů, byla jsem zvědavá, jak toto významné historické místo vypadá.

Protože byl všední den, nebylo tam mnoho lidí; vlastně jsem většinu času byla jedinou turistkou. Díky tomu jsem se stala terčem zájmu dobromyslné stařenky, která tam sloužila jako misionářka-dobrovolnice a prováděla po rodišti zakladatele své církve. Ukázala mi skromnou výstavku, zasvěceně mi odpovídala na otázky a snažila se něco dozvědět i o mně. Nakonec došlo i na zlatou otázku: měla bych zájem se dozvědět víc o církvi SPD?

Neměla jsem z toho právě příjemný pocit a vysvětlila jsem jí, že jsem spokojená se svou vírou a že se chystám vstoupit do presbyteriánského semináře, kde se budu připravovat na duchovenskou službu. Ale ona byla vytrvalá a nevzdala se: „Četla jste Knihu Mormonovu?“ Přiznala jsem, že jsem četla jen některé části, protože mi kamarádka Mormonka ve Wellesley dala výtisk Knihy Mormonovy a já jí listovala, když jsem vyhledávala materiál do své diplomové práce. Přiznala jsem, že mne ta kniha zkrátka „neuchvátila“.

„Myslím, že dokud si nepřečtete Knihu Mormonovu, nemáte právo naše náboženství posuzovat,“ prohlásila. Trefila hřebíček na hlavičku, protože mne jako křesťanku iritovali lidé, kteří byli přesvědčeni, že ví o křesťanství dost, aby ho mohli zavrhnout, ale nikdy se nenamáhali ani otevřít Bibli. Provinila jsem se teď stejně? S určitými

pochybnostmi jsem na žlutou kartičku vyplnila svou adresu a svolila, že mne mohou navštívit mormonští misionáři.

Z prvního setkání s nimi se staly dva měsíce jejich návštěv, mluvili jsme spolu každý týden. Vzhledem k tomu, že misionářky byly mladé ženy přibližně stejného věku jako já, zjistily jsme, že si máme o čem povídat. Ovšem hlavním předmětem našich hovorů bylo náboženství. Četly jsme nahlas pasáže z Knihy Mormonovy a z Bible, povídaly si o historii SPD a debatovaly o některých zásadních otázkách teologie a víry. V mnoha bodech jsem s nimi nesouhlasila, včetně upírání kněžství ženám a konzervativní politiky církve, ale také jsem objevila aspekty víry SPD, které se mi nesmírně zamlouvaly. Mormonský důraz na lidskou svobodu a univerzální spasení byl pro člověka, který se pod kuklou kalvinismu necítí úplně dobře, přitažlivý, navíc jsem obdivovala důraz jejich církve na silné rodiny a semknuté komunity.

Ale především jsem nebyla schopná odolat Knize Mormonově. Někde mezi archaickými větami a únavnou stavbou vět začínající pokaždé slovy „A...“ (která byla mimochodem v této knize ve vybraných částech vypuštěna), pronikla kniha mou duší tak, jak bych to nikdy nečekala. Imanent-nost příběhu, to, že jsem v knize našla odpovědi na spoustu svých spirituálních otázek, způsobily, že Kniha Mormonova začala rezonovat s mou touhou. Přesto když jsem na konci léta odjížděla z Vermontu, měla jsem ohledně mormonismu víc otázek než odpovědí a nebyla připravena konvertovat. Ovšem o dva roky později, když jsem si Knihu Mormonovu přečetla pečlivěji a prozkoumala tuto církev takřka ze všech stran, jsem byla přijata do mormonské komunity.

Můj příběh není nikterak neobvyklý. Po celém světě dvanáct milionů svatých posledních dnů – z nichž jsou mnozí konvertity první generace – věří, že na této knize je něco zvláštního, něco jedinečného. Nejsm misionářka a svou knihu nepíšu, abych přesvědčovala lidi, aby i oni přijali můj náboženský pohled na svět. Chtěla bych, aby si nemormoni přečetli alespoň ukázky Knihy Mormonovy a nechali se jimi obohatit,

podobně jako mne obohatil Korán, Dhammapada a další posvátné texty světových náboženství. Domnívám se, že Kniha Mormonova může světu cosi nabídnout, a to dokonce – nebo možná právě -lidem, které ani nenapadne, aby se připojili k církvi SPD.

Používání Knihy Mormonovy v církvi SPD kdysi a dnes

Tím že je misijním zdrojem mormonismu nebo jeho duchovní učitelkou, se Kniha Mormonova nepyšší odjakživa. Přestože si dnes mormoni často připomínají odvahu a oběti ušlechtilých průkopníků z 19. století, a jejich zbožnost si romantizují, mohli by se dnešní mormoni pochválit za to, že co se týče užívání Knihy Mormonovy, pak nejen naplňují, nýbrž i překonávají příklad svých předchůdců.

První mormoni ve svých projevech a textech citovali z této knihy jen zřídka. V jednom z časopisů SPD z 19. století, Elder's Journal, je Bible citována čtyřicetkrát častěji než Kniha Mormonova.¹ Přestože první mormoni věřili, že kniha je autentický záznam ze starověku a že její zázračné objevení je znamením, že žijeme v „posledních dnech“, její učení příliš nezdůrazňovali. Když byla citována, bylo to na podporu víry, že církev SPD je obnovením Izraele.² Teprve v roce 1961 se od studentů prvního ročníku na Univerzitě Brigham Younga začal vyžadovat roční kurz Knihy Mormonovy a trvalo ještě dalších dvacet roků, než se v 80. letech začala pravidelně citovat na generálních konferencích v projevech církevních představitelů. Nemalou zásluhu na tom má iniciativa Ezry Tafta Bensona, proroka a tehdejšího církevního prezidenta, který v dubnu roku 1986 povzbuzoval mormony ze všech koutů světa, aby Knihu Mormonovu četli, studovali a modlili se podle ní. Když ji nazval „úhelným kamenem“ víry SPD a „tou nejlepší knihou na Zemi“, opakoval tak slova Josepha Smithe. V 80. letech ji církev začala vydávat s novým podtitulem: „Další zákon Ježíše Krista“.

Posledně zmiňovaný údaj je velice důležitý. Kniha Mormonova je

neapologeticky kristocentrické dílo, jehož prohlášeným cílem je přesvědčit „židy i pohany, že JEŽÍŠ je KRISTUS“. Jejím základním poselstvím, které se v textu několikrát opakuje, je „přijít ke Kristu“.

A právě to dělají mormoni. Jejich znovuoobjevení Knihy Mormonovy koncem 20. století má úzkou souvislost s tím, jaký důraz kladou na osobu a povahu Ježíše Krista. Mormonismus byl vždy křesťanskou vírou, ale s Kristem se nejvýrazněji identifikuje až v posledních deseti letech. Koncem 90. let 20. století například církev SPD změnila logo: slova JEŽÍŠE KRISTA, psaná velkými písmeny, se nacházejí vpředu a uprostřed a na první pohled jsou nejviditelnějším prvkem v názvu instituce. Ještě výmluvnější je, že během celého roku 1971 bylo v oficiálním církevním měsíčníku určeném pro dospělé členy Ensign pouze pět zobrazení Krista, kdežto v roce 1999 jejich počet vzrostl více než dvacetkrát – na 119.³ Je zřejmé, že mormoni veřejně zaměřují svou pozornost na Krista víc než kdy předtím. Někteří kritici církve obviňují mormonské vůdčí představitele, že tak činí neupřímně, že se snaží církev SPD vydávat za jednu z křesťanských dominací, přestože je ve skutečnosti zcela jiná. Ale uniká jim, že k tomuto teologickému vývoji dochází ve stejnou dobu, kdy se církev začítá do Knihy Mormonovy jako nikdy předtím. Nové zdůrazňování Krista a Knihy Mormonovy spolu tiše, avšak neoddiskutovatelně souvisí.

Příběh Knihy Mormonovy

Co je tedy Kniha Mormonova? Mormoni věří, že je to svaté písmo, nejen kvůli tomu, jaké obsahuje učení, ale také vzhledem k zázračnému původu. Vedoucí představitel

SPD to objasňuje vyprávěním, jak 21. září 1823 poklekl sedmnáctiletý Joseph Smith doma v Manchesteru ve státě New York a začal se modlit, aby se dozvěděl, jak si stojí před Bohem.⁴ Zkušenost s Boží

odpovědí na své modlitby měl již o tři roky dříve, kdy se mu zjevili Nebeský Otec a Ježíš Kristus (o kterých mormoni věří, že jsou to dvě různé božské bytosti), ale tentokrát byl velice udiven, když se mu jako odpověď na modlitbu zjevil anděl jménem Moroni. Anděl řekl Josephovi o pradávném záznamu napsaném na zlatých deskách zakopaných v nedalekém pahorku – deskách, k jejichž překladu dostane jednoho dne inspiraci. Měl to být záznam pradávných obyvatel této zemské polokoule, z nichž jedním byl i Moroni; anděl, který se zjevil Josephu Smithovi v roce 1823, zakopal desky do země ke konci svého pozemského života kolem roku 421 n. l.

Moroni vodil Josepha Smitha na toto místo pokaždé 21. září po celé čtyři roky, přičemž ho vyučoval a varoval před různými věcmi. Nakonec bylo v roce 1827 Josephovi dovoleno desky vykopat a započít dlouholetou práci na jejich překladu, což se mu podařilo jak s pomocí božskou (v podobě „kamene zřeců“, který mu umožnil překládat ze starověkého jazyka, který nikdy nestudoval), tak lidskou (v podobě několika zapisovatelů, kteří se střídali v zapisování toho, co jim diktoval). Proces překládání desek trval celkem asi dva a půl roku.⁵ Kniha Mormonova – nazvaná po Mormonovi, Moroniho otci, který byl starověkým prorokem a sestavil většinu záznamu – byla poprvé vydána na jaře roku 1830. Od té doby bylo vydáno přes 120 milionů výtisků ve více než sto jazycích.

Kniha Mormonova je spletitá a angažovaná rodinná sága; kdyby to byl román, bylo by to něco formátu Hermana Wouka nebo Jamese Michenera. Děj se táhne přes tisíc let a vystupuje v něm mimořádný počet postav (z nichž se navíc některé jmenují stejně, což může být poněkud matoucí). Podobá se Bibli v tom smyslu, že je to směs literárních útvarů: je zde osm dopisů, mnoho alegorií, dlouhé narativní úseky, výňatky z kázání a proslovů, přinejmenším jeden žalm, spousty příkladů poezie, různé úryvky z mudroslovné literatury a apokalyptické vize.⁶ Rovněž ji podobně jako Bibli napsaly a sestavily desítky lidí v průběhu mnoha staletí, ačkoli na rozdíl od Bible ji předtím, než se pro

svět ztratila, redigovalo jen několik jednotlivců.

Děj Knihy Mormonovy se otevírá kolem roku 600 př. n. l. (šest set let před obvykle uváděným datem Kristova narození a počátkem našeho letopočtu), kdy žil prorok jménem Lehi, který kázal v Jeruzalémě. Vzhledem k tomu, že mu Bůh dal ve vidění spatřit zkázu města, začal Lehi vybízet obyvatele, aby se káli ze svých hříchů a navrátili se k Bohu. Nebylo to právě populární poselství a Lehi se nakonec rozhodl opustit město i se svou ženou Sarií a několika syny a dcerami. Po letech putování „po poušti“ odplula rodina na lodi do Ameriky a založila tam svou vlastní společnost. (Svatí posledních dnů nevědí přesně, kde se tato malá civilizace nacházela, ale mnozí mormonští apologeti říkají, že pravděpodobnou lokalitou byla Střední Amerika.)

Všechno ale neprobíhalo bez komplikací, protože na tento pokus o utopii neustále vrhaly stín vnitřní rozbroje. Nejstarší Lehiovi synové, Laman a Lemuel, zpochybňovali Lehiovu autoritu a litovali, že přišli o pohodlný život v Jeruzalémě; kdežto jeden z jeho mladších synů, Nefi, setrval ve víře k Bohu a měl víze, jež mu byly útěchou a dávaly mu směr. Po Lehiově smrti se jeho rodina, jak se dalo celkem očekávat, rozštěpila na dvě základní frakce. Nefiovcí, z nichž mnozí byli Nefiovi potomci, se snažili dodržovat Boží přikázání a být věrní náboženství, které si přivezli ze starého světa do nového. Většinu Knihy Mormonovy tvoří právě jejich příběh; ale jak uvidíme v textu, byli často ve svých náboženských povinnostech liknaví a nezřídká podléhali pýše a hříchu. V několika okamžicích v Knize Mormonově to byl právě jejich kolektivní protivník – obvykle barbarští Lamanité -, komu se dařilo zůstat věrný Božímu učení. V celé knize proti sobě tyto dvě skupiny téměř válčí, přičemž dlouhá mírová pauza následovala poté, co je někdy kolem roku 34 n. l. navštívil Kristus.

Jak jsem se již zmínila dříve, jedním z nejpříznačnějších rysů Knihy Mormonovy je její více méně vytrvalé zaměření na Krista. Dokonce už na počátku příběhu, celých šest set let před naším letopočtem, má Nefi vidění budoucího narození Spasitele a nefijští proroci a králové

vyhlíží její jeho příchod stovky let předtím, než nastane. Literární vyvrcholení knihy je soustředěno kolem této návštěvy (která trvá jen tři dny, ale je nejdůležitějším okamžikem příběhu), přičemž rozuzlením je líčení toho, jak Lamanité mezi lety 200 a 421 n. l. postupně vyhladili Nefiovice.

Vybrané pasáže

Co nyní bude následovat, není úplná verze Knihy Mormonovy. Abych vyhověla formátu, který jsem měla předepsaný nakladatelstvím SkyLight Paths pro edici Illuminations, musela jsem zredukovat 276 000 slov vyprávění na přibližně desetinu původního rozsahu. Přestože jsem přesvědčena, že jsem zahrnula ty nejcennější pasáže Knihy Mormonovy, já sama jsem z těch lidí, kteří obecně nesnášejí zkrácené knihy. Když si v knihovně vybírám namluvené knihy, vždy si pečlivě kontroluji, zda je to úplná, nezkrácená verze.

Proto jsem se do tohoto projektu pustila se značnými rozpaky. Kniha Mormonova je jednou z mých nejoblíbenějších knih – pro mne je skutečně svatým písmem –, takže je trochu opovážlivé si myslet, že z ní lze vybrat ty nejvýznamnější pasáže. Čtenáři této edice zde nenajdou žádné Jaredovce ani nic z Knihy Eterovy; ani mladé bojovníky ani poctu třem Nefitům – a také krve a násilí se tu mnoho nevyskytne. (Co se týče výskytu násilí, je Kniha Mormonova skutečně textem „s hvězdičkou“, tj. určeným pro dospělé.)

Kromě obvyklých obav ohledně vystříhávání oblíbených pasáží a scén je zkracování Knihy Mormonovy obzvlášť na pováženu proto, že již přísným redakčním zpracováním prošla. Vzhledem k tomu, že představuje výsledek několika různých zkrácení v průběhu staletí, plný text, s nímž se nyní setkáváme v Knize Mormonově, byl již protříděn a krácen a zformován ke spokojenosti jeho starověkých redaktorů. A co

víc, drželi se pravidla všech dobrých redaktorů v tom smyslu, že se postarali o to, aby text promlouval přímo k srdci cílového posluchačstva. Ale těmito posluchači nebyli starověcí Nefité, jak bychom možná čekali, nýbrž jimi měli být dnešní čtenáři. Vždycky bylo cílem, abychom to byli my. Redaktoři Knihy Mormonovy měli to privilegium nahlédnout do budoucnosti a zahlédnout něco z toho, jak bude vypadat moderní svět. Podle toho upravili svá vyprávění a vybrali některé texty, kdežto jiné vynechali. Moroni nám říká, že současná Kniha Mormonova nepředstavuje ani setinu všech záznamů, které měl k dispozici on a jeho spoluredaktoři (Helaman 3,14). Museli se při redakci rozhodovat podle toho, co podle jejich přesvědčení budeme my potřebovat vědět. Jestliže je výsledkem kniha, ve které podle nás převládá válka, je to naše chyba, ne jejich. Jestliže kniha tepe do základních problémů, jako je pýcha a hřích, a mluví o pokání, je to proto, že věřili, že právě to je poselství, které musíme slyšet, ať je jakkoli nepříjemné.

Dávala jsem si pozor, abych vybírala pasáže, které nabízejí vhled do soudobých mormonských názorů a důrazů, jako je například smíření v Kristu, povaha lidské svobody, smysl křtu a potřeba kát se z hříchů. Prostřednictvím této směsice učení mohou spirituálně hledající začít chápat základní články víry a praxe, které tvoří jádro života mormonů.

Poděkování

Za mnohé vděčím spoluúčastníkům každoročního Kulatého stolu na Univerzitě Brigham Younga (BYU) zabývajícím se Knihou Mormonovou. Tento seminář se začal konat v roce 2003 na popud profesora BYU a spisovatele Marka Thomase a byl zdrojem vynikajících vhledů do Knihy Mormonovy. Konec konců je naším cílem pomoci zprostředkovat něco z výzkumu a bádání v souvislosti s

Knihou Mormonovou běžnému čtenáři, takže pokorně předkládám svůj stručný komentář jako krok učiněný tímto směrem. Zvláště bych ráda poděkovala účastníkovi semináře Grantu Hardymu za skvělé nápady ohledně vytvoření tohoto výběru a za postřehy, které mi ke komentáři poskytl on i jeho žena Heather. Vydavatelství The University of Illinois Press mi dalo laskavé svolení použít poetické přetlumočení klíčových pasáží Knihy Mormonovy. Rovněž musím poděkovat svému kamarádovi Kenu Kuykendalovi, který mi nabídl užitečnou zpětnou vazbu k celé knize, a Terryl Givensově, jež mi poskytla důležité rady v počátečních stadiích tohoto projektu. Hluboce si vážím ochoty Phyllis Tickleové, nejen kvůli tomu, že napsala předmluvu, ale že tak vlídně otestovala vody nového nábožeského textu. Od té doby, kdy jsem v roce 1999 měla tu čest s ní pracovat poprvé, byla pro mne její otevřenost modelem ekumenického porozumění. Takovýto vzor ekumeny mi poskytl i v mé rodině manžel Phil Smith a má matka Phyllis Riessová, kteří mě denně povzbuzovali svou laskavostí a podporou. A samozřejmě dlužím poděkování příjemným lidem z nakladatelství SkyLight Paths, díky nimž byl tento projekt skutečnou radostí; je to jmenovitě Shelly Angersová, Lauren Boivinová, Stuart Mat-lins, Mark Ogilbee, Maura Shawová, Jon Sweeney a Emily Wichlandová.

Veškerý autorský zisk pocházející z prodeje této knihy je stejným podílem rozdělován jako dar dvěma charitativním nadacím, jež spravuje Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů. První je Fond trvalého vzdělávání, který pomáhá mladým svatým posledních dnů v zemích Třetího světa získat nízkouúrokové půjčky na dosažení vyššího a profesního vzdělání. Druhou je Fond humanitární pomoci svatým posledních dnů, který od svého založení v roce 1985 poskytl v rámci mezinárodní pomoci již více než půl miliardy dolarů. Jak v Knize Mormonově říká král Benjamin, nejlepší způsob, jak poděkovat Bohu za jeho prozřetelnost a péči, je použít všechny zdroje, které máme k dispozici, k péči o druhé (Mosiáš 4,16-2 7).

POZNÁMKA K JAZYKU

Vzhledem k tomu, že mormoni používají výlučně název Starý zákon, který by mohl být pro židovské čtenáře urážející, používala jsem hybridního pojmu Starý zákon/hebrejská Bible. Když používám termín Nový zákon, vztahuje se to na evangelia, listy a knihy, které společně se Starým zákonem/hebrejskou Biblí tvoří křesťanskou Bibli.

Podle mormonského zvyku se i v této knize používají pojmy Ježíš, Kristus, Spasitel a Syn Boží rovnocenně. Ale vzhledem k tomu, že mormoni dávají přednost tomu užívat spíše formálnější titul Kristus (který znamená „mesiáš“) než jméno Ježíš, drží se této zvyklosti také tato kniha. Dále, existuje důvod, proč se v této knize nemluví o Bohu gen-derově neutrálním způsobem; podle mormonské teologie se jak Bůh Otec, tak Kristus, Syn, považují za mužské osoby. Mormoni hovoří o Bohu Otci střídavě jako o „Bohu“, „nebeském Otci“ a „Pánu“, ačkoli nejčastěji používají titul „nebeský Otec“.

Knihy Mormonova - Vyprávění napsané rukou Mormona na desky převzaté z desek Nefiových

1/ Joseph Smith tuto úvodní titulní stranu Knihy Mormonovy nenapsal, nýbrž ji přeložil z „úplně posledního listu“ starých desek, které tvořily záznam, k němuž byl ve 20. letech 19. století přiveden. Původním pisatelem byl Moroni, konečný redaktor Knihy Mormonovy z 5. století. Tyto dva stručné odstavce odhalují částečně příběh záznamu a již naznačují jeho základní téma: záznam dosvědčuje, že Ježíš je Kristus neboli mesiáš a že cílem záznamu je přivést čtenáře ke Kristu. Všimněte si, že tato kniha sestávající z vybraných pasáží nezahrnuje nic, co by se týkalo Jaredovců, kteří jsou tu zmiňováni; pokud se o nich chcete dozvědět více, doporučuji přečíst si Knihu Eterovu v úplném vydání Knihy Mormonovy.

Pročež, toto je zkrácení záznamu lidu Nefiova, a také Lamanitů – Napsané Lamanitům, kteří jsou zbytkem domu Izraele; a také Židům a pohanům – Napsané cestou přikázání, a také duchem proroctví a zjevení – Napsané a zapečetěné a ukryté Pánu, aby nemohlo býti zničeno – Aby vyšlo darem a mocí Boží k svému přeložení – Zapečetěné rukou Moroniovou a ukryté Pánu, aby vyšlo v příhodném čase prostřednictvím pohanů – Jejich přeložení darem Božím.

Také zkrácení vyňaté z Knihy Eterovy, která je záznamem lidu Jaredova, který byl rozptýlen v době, kdy Pán zmátl jazyk lidí, když stavěli věž, aby dosáhli nebe – Které má ukázati zbytku domu Izraele, jaké veliké věci Pán vykonal pro jejich otce; a aby mohli znáti smlouvy Páně, aby nebyli zavrženi na věky – A také k přesvědčení Židů a pohanů, že Ježíš je Kristus, Věčný Bůh, zjevující se všem národům. A nyní, pokud jsou v ní chyby, jsou to chyby lidské; pročež, nezavrhuje věci Boží, abyste mohli býti shledáni bez poskvrny před soudcovskou

stolicí Kristovou.

Přeložil Joseph Smith, ml.¹ 1./ 1. Nefi 1,1: Je důležité si povšimnout, co nám jako úplně první věc o sobě říká Nefi: totiž že se narodil „z dobrých rodičů“. Zmiňuje tak Lehiho a Sarií, svého otce a matku, jako spravedlivé lidi, kteří se snažili klást odpor očekávání ze strany společnosti, protože chtěli dodržovat Boží přikázání.

Čtenáři Knihy Mormonovy by měli mít na paměti, že je třeba si vždy položit otázku, kdo právě mluví, protože tato kniha je složitým amalgámem pocházejícím od mnoha různých autorů a redaktorů. Zde psal historii vítěz, tj. Nefi – nebo byl skutečně vítězem? Přestože Nefi vítězí v bezprostředních bitvách proti svým téměř komicky nespravedlivým bratřím Lamanovi a Lemuelovi, ví, že je to Pyrrhovo vítězství, neboť v době, kdy text psal, se mu již dostalo té výsady, že mohl nahlédnout do budoucnosti, a tedy věděl, co přijde. Mnoho staletí předtím, než k tomu skutečně došlo, spatřil zničení svého vlastního lidu, Nefiovců, přičiněním potomků svých bratří, Lamanitů. Takže není náhoda, že si z mnoha možných způsobů, jak začít psát, vybírá připomenutí základní dobroty svých rodičů, jejichž rozhodnutí vedlo ke konečnému rozeštvání bratrů.

2/ 1. Nefi 1,4. Základním časovým rámcem „prvního roku vlády Sedechiáše“ je doba kolem roku 598 př. n. l. Babylonští dobyvatelé v čase, kdy Sedechiáš dosedl na trůn, již neblaze zasahovali v Judeji, a vzhledem k tomu, že byl korunován babylonským králem Nebukadnezarem ve smyslu loutkového vladaře, začalo jít od tohoto okamžiku všechno takříkajíc s kopce. Během Sedechiášovy jedenáctileté vlády se mnoho proroků, včetně Jeremiáše, snažilo přimět obyvatele Jeruzaléma k pokání z hříchů a k obrácení k Bohu, aby město nebylo zničeno. Ale jejich poselství nebylo přijato. Všimněte si, že na tomto a na dalších místech v této knize je obvyklá fráze „stalo se, že“ nahrazena třemi tečkami (...).

3/ 1. Nefi 1,5. Lehi, který podle všeho slyšel některé chmurné prorocké

předpovědi zkázy, se rozhodl modlit k Pánu za lid. Uvedené pořadí je spolehlivým modelem v celé Knize Mormonově: člověk dostává zjevení až poté, co se modlí a upřímně se táže. Je typické, že Bůh v Knize Mormonově nedává vidění či vhledy zničeho nic; reaguje na opravdové modlitby. Zde se Lehi modlí a má vidění, které potvrzuje osud Jeruzaléma v případě, že lidé nebudou činit pokání.

1

PRVNÍ KNIHA NEFIOVA

1. Nefiova 1

1 Já, Nefi, byv zrozen z dobrých rodičů,¹ byl jsem tudíž poněkud poučován ve všech vědomostech svého otce; a uviděv mnoho strastí v průběhu svých dnů, nicméně byv velmi obdařen Pánem za všech svých dnů; ano, maje velikou znalost dobrotivosti a tajemství Božích, tudíž činím záznam o svém působení za svých dnů.

2 Ano, činím záznam v otcově jazyce, který sestává z vědomostí Židů a jazyka Egyptských.

3 A já vím, že záznam, který činím, je pravdivý; a činím jej svou vlastní rukou; a činím jej podle svých znalostí.

4 Neboť stalo se počátkem prvního roku vlády Sedechiá-še, krále judského (můj otec Lehi žil po všechny své dny v Jeruzalémě); a v témže roce přišlo mnoho proroků pro-rokujících lidu, že musí činiti pokání, jinak veliké město Jeruzalém musí býti zničeno.²

5 Pročež, stalo se, že můj otec Lehi, když vyšel, modlil se k Pánu, ano, dokonce z celého srdce svého za svůj lid.³

6 A stalo se, když se modlil k Pánu, že se přiblížil sloup ohně a spočíval na skále před ním; a on viděl a slyšel mnoho; a pro věci, které viděl a slyšel, se nesmírně třásl a chvěl.

7 A. se vrátil do svého vlastního domu v Jeruzalémě; a vrhl se na lože, jsa přemožen Duchem a tím, co viděl.

8 A jsa takto přemožen Duchem, byl unesen ve vidění, dokonce že viděl nebesa otevřená, a myslel, že vidí Boha sedícího na svém trůnu obklopeného nesčetnými zástupy andělů, jak opěvují a chválí svého

Boha.

4/ 1. Nefi 1,16. Když nám Nefi říká, že „neučiní úplnou zprávu“, upozorňuje na první vrstvu zestručnění Knihy Mormonovy: podobně jako všichni životopisci i on a další autoři zapisovali pouze malou část událostí, které se jim v životě přihodily. Uzpůsobili svá vyprávění podle povahy svých posluchačů a příslušným způsobem text utvářeli. Jeden z nejsložitějších aspektů Knihy Mormonovy spočívá v tom, že tento proces byl znovu zopakován posledními redaktory v 5. století n. l., Mormonem a Moronim, kteří všechny komponenty psaného textu předávaného staletími prosili a vybrali pouze ty části, které budou podle jejich názoru nejlepší pro čtenáře žijící v době objevení Knihy Mormonovy a později (tj. ve 20. letech 19. století a dál).

9 A viděl Jednoho sestupujícího zprostředka nebe a spatřil, že jeho záře převyšuje slunce v poledne.

10 A také viděl dvanáct dalších, kteří ho následovali, a jejich jas překonával jas hvězd na obloze.

11 A sestoupili a vykročili po tváři země; a ten první přišel a stanul před mým otcem a dal mu knihu a přikázal mu, aby četl.

12 A když četl, byl naplněn Duchem Páně.

13 A četl říka: Běda, běda Jeruzalému, neboť viděl jsem ohavnosti tvé! Ano, a mnohé věci četl můj otec ohledně Jeruzaléma – že bude zničen, i jeho obyvatelé; mnozí zahynou mečem a mnozí budou odvedeni do zajetí do Babylonu.

14 A poté, co otec četl a viděl mnohé veliké a podivuhodné věci, volal mnohé věci k Pánu; jako: Veliká a podivuhodná jsou díla tvá, ó Pane Bože Všemohoucí! Trůn tvůj je vysoko v nebesích a tvá moc a dobrotivost a milosrdenství jsou nade všemi obyvateli země; a protože ty jsi milosrdný, nestrpíš, aby ti, kteří k tobě přicházejí, zahynuli!

15 A těmito slovy promlouval můj otec, když chválil svého Boha; neboť duše jeho se radovala a celé srdce jeho bylo naplněno pro věci,

teré viděl, ano, které mu Pán ukázal.

16 A nyní já, Nefi, nečiním úplnou zprávu o tom, co můj otec napsal, neboť napsal mnohé z toho, co viděl ve viděních a ve snech; a také napsal mnohé z toho, co prorokoval a promlouval ke svým dětem, o čemž neučiním úplnou zprávu.⁴

17 Ale učiním zprávu o svém působení za svých dnů. Vizte, činím zkrácení ze záznamu svého otce na deskách, které jsem zhotovil svýma vlastníma rukama; pročez, poté, 5/ 1. Nefi 1,18-19. Podobně jako Cassandra Knihy Mormonovy i Lehi prorokuje zničení, ale lidé mu nevěří. (A podobně jako v případě Kassandry se i jeho proroctví ukáže jako tragicky pravdivé.) 6/ 1. Nefi 2,2. Vyhnanství Lehiho rodiny je zároveň rekapitulací Exodu a předzvěstí devastujícího dopadu vyhnanství, které mělo dolehnout na Judejce. Lehiův spěšný odchod, blízkost Rudého moře, dlouhá doba putování pouští a vnitřní neshody mezi emigranty -to všechno připomíná útěk Izraelců z Egypta, ačkoli Lehiho nikdo nepronásleduje – jestliže se můžeme spolehnout na biblický text, o jeho útěk se ve skutečnosti nikdo nestará. Lze se domnívat, že obyvatelé Jeruzaléma si jediné oddechli, že už nemusejí poslouchat Lehiho posedlého katastrofickými vizemi (jehož přítomnost ostatně není zaznamenaná ani ve Starém zákoně/hebrejské Bibli). Navzdory tomu, že postava Lehiho byla zapomenuta, je útěk jeho rodiny v přímém rozporu ke stejnému vyhnanství, které postihlo obyvatele jen o několik málo let později: zatímco Lehiho a Sariu vedl Bůh do nové země a postaral se o jejich potřeby, dopustil, že ostatní Judejci byli odvedeni do babylonského vyhnanství (viz Žalm 137, v němž se odráží hluboký zármutek a bolest, které toto Boží opuštění způsobilo).

co zkrátím záznam svého otce, pak učiním zprávu o svém vlastním životě.

18 Tudíž, chtěl bych, abyste věděli, že poté, co Pán ukázal tolik podivuhodných věcí mému otci Lehimu, ano, o zničení Jeruzaléma, vizte, on vyšel mezi lid a počal mu prorokovati a hlásati o tom, co

viděl i slyšel.

19 A. se mu Židé posmívali kvůli tomu, co o nich svědčil; neboť vpravdě svědčil o zlovolnosti jejich a ohavnostech jejich; a svědčil, že to, co viděl a slyšel, a také to, co četl v knize, ukazuje jasně na příchod Mesiáše a také na vykoupení světa.⁵

20 A když to Židé slyšeli, rozhněvali se na něj; ano, dokonce jako na proroky za stara, které vyvrhovali a kamenovali a zabíjeli; a také mu usilovali o život, aby ho o něj připravili. Ale vizte, já, Nefi, vám ukáži, že láskyplná milosrdenství Páně jsou nade všemi těmi, které on vyvolil pro jejich víru, aby je učinil mocnými až k moci vysvobození.

1. Nefiova 2

1 Neboť vizte, stalo se, že Pán promluvil k mému otci, ano, dokonce ve snu, a pravil mu: Požehnaný jsi ty, Lehi, pro věci, které jsi vykonal; a protože jsi byl věrný a hlásal tomuto lidu to, co jsem ti přikázal, viz, oni ti usilují o život.

2 A. Pán přikázal mému otci, dokonce ve snu, aby vzal svou rodinu a odešel do pustiny.⁶

3 A. on byl poslušný slova Páně, pročež učinil, jak mu Pán přikázal.

4 A. odešel do pustiny. A opustil svůj dům a zemi svého dědictví a své zlato a své stříbro a své drahocenné věci a nevzal s sebou nic kromě své rodiny a zásob a stanů a odešel do pustiny.

7/ 1. Nefi 2,7. První, co Lehi udělá poté, co byl postaven první tábor, je díkůvzdání. Navzdory tomu, že má před sebou nejistou budoucnost a že byl zbaven veškerého pohodlí svého života, nachází způsob, jak vyjádřit vděčnost za svou situaci a za Boží péči. 8/ 1. Nefi 2,14. Tohle je první z několika působivých a dojemných duchovních projevů, které měli Laman a Lemuel tu výsadu zažít – ale téměř okamžitě na to zapomněli, protože zase spustili své ustavičné stížnosti a nářky.

Přestože je snadné se Lamanovi a Lemuelovi (který by mohl mít přezdívku „Papoušek“, protože jen opakuje to, co dělá jeho starší bratr) smát, v jejich zatvrzelosti se odráží důležitá duchovní pravda: většina lidí udělá a uvěří všemu, co v nich vyvolává příjemné pocity.

9/ 1. Nefi 2,16. Opět tu vidíme model, kdy modlitba předchází zjevení. Zde se Nefimu dostává vlastního duchovního potvrzení týkajícího se učení jeho otce, přičemž se demonstruje důležitý princip mormonismu: všichni lidé mají právo na osobní zjevení od nebeského Otce ohledně jejich života a rodiny.

5 A sestupoval podél okraje poblíž břehu Rudého moře; a putoval v pustině po okraji, který je blíže Rudému moři; a putoval v pustině se svou rodinou, jež sestávala z mé matky Sarie a mých starších bratrů, a to Lamana, Lemuela a Sama.

6 A. když putoval po tři dny pustinou, rozbil stan v údolí u břehu řeky s vodou.

7 A. postavil oltář z kamenů a učinil oběť Pánu a vzdával díky Pánu, našemu Bohu.⁷

14 A. můj otec k nim promluvil v údolí Lemuel s mocí, jsa naplněn Duchem, až se před ním roztrásli po celém těle. A zahanbil je tak, že se neodvážili proti němu něco vyřknouti; pročez, učinili, jak jim přikázal.⁸

15 A můj otec dlel ve stanu.

16 A. já, Nefi, jsem byl velmi mlád, nicméně statné postavy, a také jsem velmi toužil znáti tajemství Boží, pročez, volal jsem k Pánu; a vizte, on mne navštívil a obměkčil mé srdce, takže jsem uvěřil všem slovům, která promlouval můj otec; pročez, nebouřil jsem se proti němu jako moji bratři.⁹

17 A promluvil jsem k Samovi a obeznámil jsem ho s tím, co mi Pán projevils svým Svatým Duchem. A. uvěřil mým slovům.